

בש"פ 10162/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 10162/17

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 18.12.2017 במ"ת 4413-01-17 שניתנה על ידי
כבוד השופט א' דראל

תאריך הישיבה: י"ד בטבת התשע"ח (1.1.2018)

בשם העורר: עו"ד יפית וייסבוך

בשם המשיבה: עו"ד בת-שבע אלגז

החלטה

1. בפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 18.12.2017 (מ"ת 4413-01-17, השופט א' דראל). בית המשפט המחוזי קיבל באופן חלקי את בקשתו של העורר לעיון חוזר בתנאי מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

רקע כללי

2. הרקע למעצרו של העורר הובא בהרחבה בהחלטתו מיום 18.5.2017 (בש"פ 3462/17) (להלן: החלטת הקודמת). אציין אפוא את עיקרי הדברים בלבד. ביום 2.1.2017 הוגש נגד העורר כתב אישום שייחס לו ביצוע של עבירות מין חמורות ועבירות אלימות בבתו נ', ילידת 1997, וכן עבירות מין נוספות בשתיים מבנותיו האחרות - מ', ילידת

עמוד 1

1996, ו-ת', ילידת 2002. כתב האישום מגולל שורה ארוכה של מעשים מגונים, מעשי אינוס ומעשה סדום שביצע העורר בביתו נ' - היא המתלוננת - מאז הייתה בת 8 ועד למעצרו, וכן מתאר מספר מקרים שבהם הכה אותה. בנוסף, נטען בכתב האישום כי במספר מקרים נגע העורר בחזה של ת', ובמקרה אחד נגע בחזה של מ'. לבסוף, מתואר כי במקרים שונים ניסה העורר לגרום ל-נ' לבטל תלונות שהגישה נגדו. בגין האמור יוחסו לעורר בכתב האישום העבירות הבאות: מעשה סדום לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); אינוס קטינה בת משפחה לפי סעיף 351(א) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין (עשרות עבירות); מעשה מגונה בקטינה בת משפחה לפי סעיף 351(ג)(2) בצירוף סעיפים 348(ב) ו-345(ב)(1) לחוק העונשין (מאות עבירות); מעשה מגונה בקטינה בת משפחה לפי סעיף 351(ג)(3) לחוק העונשין (עבירות רבות); מעשים מגונים לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין (עשרות עבירות); תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 379 בצירוף סעיף 382(ב)(2) לחוק העונשין (עבירות רבות) והדחה בחקירה לפי סעיף 245(א) לחוק העונשין.

ההחלטה על מעצרו של העורר והעברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים.

4. בהחלטתו מיום 20.2.2017 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח. זאת, לאחר שקבע בהחלטתו מיום 22.1.2017 כי מתקיימות בעניינו של העורר ראיות לכאורה ועילת מסוכנות, ובהתחשב בתסקיר שירות המבחן.

5. ערר שהגיש העורר על החלטתו של בית המשפט המחוזי נדחה ביום 13.3.2017 (בש"פ 1778/17, השופט ע' ברון). יחד עם זאת, השופטת ברון ציינה בהחלטתה כי אם יעלה בידו של העורר להציע חלופה הולמת הוא יוכל לשוב ולפנות בעניין זה לבית המשפט המחוזי. בהתאם לכך, הגיש העורר בקשה לעיון חוזר שבה הוצעה חלופת מעצר מרוחקת מהעיר שבה מתגוררת המשפחה. ביום 2.4.2017 הורה בית המשפט המחוזי, בהסתמך על תסקיר משלים שהוגש לו, כי העורר ישהה במעצר בפיקוח אלקטרוני במיקום שהוצע, תחת פיקוח, כל העת, של אחד משישה מפקחים שנקבעו לכך: אביו של העורר, אמו, שני אחיו, חברו של העורר ובן חברו.

6. העורר הגיש ערר על החלטה זו ובו טען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שהורה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני, ולא על שחרורו לחלופת מעצר. ערר זה נדחה בהחלטת הקודמת, שבה קבעתי כי הגם שהתשתית הראייתית בעניינו של העורר אינה חפה מקשיים, דין של הטענות המכוונות כלפי תלונתיה של נ' וחזרתה מהן להתברר בהליך העיקרי. יתרה מכך, ציינתי כי הקשיים הראייתיים לא נעלמו מעיניו של בית המשפט המחוזי, ואף היו חלק משיקוליו להורות על מעצר בפיקוח אלקטרוני תחת מעצר מאחורי סורג ובריח. כמו כן, נדחתה בהחלטת הקודמת בקשתו של העורר להקלה בתנאי המעצר בדמות חלונות התאוררות, אך צוין כי סוגיה זו תוכל להיבחן עם חלוף הזמן במתכונת של עיון חוזר.

החלטות נוספות שהתקבלו בעניינו של העורר במסגרת של עיון חוזר

7. במרוצת הזמן הגיש העורר לבית המשפט המחוזי בקשות רבות לעיון חוזר בתנאי מעצרו. ההחלטות בבקשות אלה, שהתקבלו במהלך החודשים האחרונים, הובילו להקלות ועדכונים בתנאים ובמגבלות הנלווים להחזקתו במעצר

בפיקוח אלקטרוני, כמפורט להלן.

8. למעשה, כבר ביום 18.5.2017 (שבו ניתנה החלטת הקודמת) נתן בית המשפט המחוזי החלטה בבקשה לעיון חוזר שהגיש העורר בחודש אפריל 2017, ואשר כוונה בעיקרו של דבר לקיום מפגשים עם בניו הקטינים ולאישורם של מפקחים נוספים. בהחלטה זו אישר בית המשפט המחוזי לעורר לקיים מפגשים עם בניו הקטינים בבית הוריו שבירושלים, פעמיים בשבוע, בפיקוח אחד המפקחים. כמו כן, אישר בית המשפט המחוזי שני מפקחים נוספים - גיסו של העורר וחבר שלו, אך דחה את הבקשה לאשר את אשתו של העורר, את שני בניו הבגירים ושלושה מחבריהם כמפקחים. זאת, בין היתר על רקע תסקיר משלים שהוגש לבית המשפט המחוזי, ובו העריך שירות המבחן שאין להסתפק בפיקוח מצדם של אשתו של העורר ושל בניו הבגירים, בהתחשב במערכת היחסים המורכבת במשפחה.

9. ביום 6.9.2017 הגיש העורר בקשה נוספת לעיון חוזר, שכוונה להסרת הפיקוח האלקטרוני ולכך שיותר לו להתראות גם עם בנותיו. העורר אף ביקש לשנות את מיקומה של חלופת המעצר, וכן שיתאפשר לו לצאת לעבוד. בעקבות הבקשה, הורה בית המשפט המחוזי על הגשת תסקיר נוסף בעניינו של העורר. כמו כן, ביום 13.9.2017 קיבל בית המשפט המחוזי בקשה שהגיש העורר לשהות בחגי תשרי בבית הוריו בעיר שבה מתגוררת המשפחה וכן לצאת לתפילות בבית הכנסת.

10. בתסקיר שהוגש ביום 25.9.2017 העריך שירות המבחן כי ניתן להעתיק את המיקום שבו מצוי העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני, אולם המליץ לדחות את הבקשה בחלקה האחרים. בפרט, העריך שירות המבחן כי המתלוננת מושפעת ממשפחתה וממצוקתו של העורר, כי "רב הנסתר על הגלוי במשפחה", וכי מפגש של העורר עם בנותיו הנוספות "עלול ליצור לחץ נוסף על המתלוננת ולמדר אותה יותר בבית".

11. ביום 18.10.2017 קיבל בית המשפט המחוזי באופן חלקי את בקשתו של העורר, במובן זה שהורה על העתקת המיקום שבו שוהה העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני, וכן על כך שיותר לעורר להתראות עם בתו הבגירה מ' בלבד.

12. ביום 18.12.2017 קיבל בית המשפט המחוזי בקשה נוספת לעיון חוזר שהגיש העורר באופן חלקי, במובן זה שהתיר לעורר להיפגש אף עם בתו ת', באותה מתכונת שבה הוא נפגש עם ילדיו האחרים שעמם כבר הותר לו להיפגש. בית המשפט המחוזי אף קיבל באופן חלקי את בקשת העורר להוסיף מפקחים, וקבע כי כאשר נדרש העורר לצאת מהבית לאחת המטרות שלשמן הותר לו לעשות כן, יוכלו הבנים אשר מסיעים אותו לשמש גם כמפקחים לצורך היציאה ולא יידרש לכך מפקח נוסף. בית המשפט המחוזי קבע כי בשלב זה לא ניתן לקבל באופן מלא את הבקשה להסרת הפיקוח האלקטרוני וכן את הבקשה לאפשר יציאה לעבודה ולתפילות. עם זאת, הוא קבע כי בשלב הנוכחי יש לאפשר לעורר יציאה לתפילות בתדירות של פעמיים בשבוע וכן בימי שישי ושבת בליווי אחד המפקחים.

הערר

13. הערר שבפני מכוון כנגד החלטתו של בית המשפט המחוזי. העורר סבור כי בשלה העת להסרת הפיקוח האלקטרוני, להתרת יציאתו לעבודה בכולל ולתפילות יומיות (להבדיל מפעמיים באמצע השבוע ובסופי שבוע בלבד), וכן להוספת אשתו כמפקחת. העורר מפנה להחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 18.10.2017 שבה נקבע כי ניתן יהיה

לבחון את היציאה לעבודה ולתפילות לאחר שיחלוף פרק זמן נוסף – וטוען כי פרק זמן זה חלף, משעברו חודשיים ממועד ההחלטה הקודמת ללא כל הפרה מצדו. כמו כן מדגיש העורר שבתקופת חגי תשרי שהיה ששה ימים בבית הוריו (בהתאם לבקשתו שאושרה) ללא פיקוח אלקטרוני מבלי שהיו כל הפרות מצדו.

14. בנוסף, טוען העורר כי התקדמותו האיטית של ההליך העיקרי מצדיקה את קבלת הערר. לבסוף, נטען כי העובדה שהמתלוננת חזרה בה מתלוננתה מספר רב של פעמים, חזרה להתגורר בבית המשפחה ואף הוכרזה על-ידי המדינה כעדה עוינת, מכרסמת בתשתית הראייתית הלכאורית ומצדיקה אף היא את קבלת הערר.

15. הדיון בערר התקיים בפני ביום 1.1.2018. בדיון הדגישה באת-כוחו של העורר את הצורך הכלכלי של העורר ביציאה לעבודה, וכן הוסיפה וטענה כי בשלה העת לאשר את אשתו של העורר כמפקחת, בהתחשב בחלוף הזמן וכן בכך שבניו של העורר אושרו כמפקחים.

16. מנגד, המדינה סמכה את ידיה על החלטתו האחרונה של בית המשפט המחוזי וטענה כי דין הערר להידחות.

17. בעיקרו של דבר, המדינה טענה כי מאז הוחלט על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני העורר חזר והגיש בקשות, באופן תכוף מדי, וכי בית המשפט המחוזי נהג בבקשות אלה בגישה מקלה, תוך חריגה מהמלצותיו של שירות המבחן. לשיטת המדינה בנסיבות אלה אין מקום לכל הקלה נוספת עם העורר, ולא כל שכן בעת הזו. כמו כן עמדה המדינה על החשש לפיו אם יוסר הפיקוח האלקטרוני ייצור העורר קשר עם המתלוננת, חשש אשר לשיטת המדינה הוא ממשי בהתחשב במאפייניו של העורר, ביחסו למתלוננת ובמרקם המשפחתי המורכב – כפי שהם מצטיירים בתסקיריו של שירות המבחן. באשר להתקדמות המשפט ציינה המדינה כי כבר הגיעה התביעה לשלב של הכרזת "אלה עדי".

דיון והכרעה

18. לאחר שבחנתי את הדברים אני תמימת דעים עם המדינה כי דין הערר להידחות. לאמיתו של דבר, בית המשפט המחוזי הלך כברת דרך ניכרת לעברו של העורר, ובנקודה הנוכחית אינני סבורה שיש מקום להקלה נוספת – לא מבחינת הטעמים המקוריים שעמדו ביסוד ההחלטה על מעצר בפיקוח אלקטרוני, ולא מבחינת התכיפות שבה נדון עניינו של העורר.

19. נקודת המוצא להחלטה זו עודנה המסוכנות המיוחסת לעורר לנוכח העבירות המיוחסות לו. כפי שצינתי אף בהחלטתי הקודמת, העבירות המיוחסות לעורר הן קשות וחמורות, והדברים נאמרים ביתר שאת בהתחשב בהיקף ובנסיבות שבהם בוצעו לכאורה. אף אם התשתית הראייתית בעניינו של העורר אינה חפה מקשיים, הדבר קיבל ביטוי בהחלטה לעצרו בפיקוח אלקטרוני. בהתחשב במסוכנות המיוחסת לעורר, איני סבורה כי יש מקום להסיר גם רכיב זה. כמו כן, אני סבורה כי צדק בית המשפט המחוזי בקבעו כי לא חל שינוי משמעותי בתמונה הראייתית.

20. זאת ועוד: באת-כוחו של העורר התמקדה בקביעתו של בית המשפט המחוזי בהחלטתו מיום 18.10.2017 כי עניינו יוכל להיבחן שוב בתוך כמה שבועות, אך מכאן אין ללמוד כי לאחר שחלפה תקופה קצרה זו מתחייבת הסרה של

הפיקוח האלקטרוני. ככל שלא חל שינוי בנסיבות ובטעמים שהצדיקו את קביעת תנאי מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, אין מקום להורות בשלב זה על שינוי בהם.

21. המסקנה האמורה מתחזקת בהתחשב באמור בתסקירי שירות המבחן, שלשיטתי יש לייחס להם בענייננו משקל מיוחד. אכן, תסקירי שירות המבחן אינם חזות הכל, ובית המשפט אינו כבול להמלצותיהם ככל ששיקול דעתו מנחהו אחרת. יחד עם זאת, לא אחת נקבע בפסיקת בית משפט זה כי סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה מקום בו מתקיימים טעמים כבדי משקל לעשות כן (ראו למשל: בש"פ 8028/16 חיינסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (14.11.2016); בש"פ 10136/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 23 (29.12.2017)). בענייננו, תסקיר שירות המבחן מיום 20.2.2017 העריך כי קיים פער משמעותי בין דיווחיו של העורר – מהם עולה כי הוא משייך את קשיי המשפחה לתלונותיה של המתלוננת, לבין דיווחים של גורמי הרווחה על תפקוד המשפחה. שירות המבחן העריך כי פער זה מבטא טשטוש של הקשיים שעמם מתמודדת המשפחה, וכי הוא מקשה על בירור התלונות.

22. לבסוף, בהתחשב בתסקירי שירות המבחן, כמו גם במתכונת שבה עצור העורר כיום, אף איני סבורה כי יש מקום לאשר את אשתו של העורר כמפקחת. בתסקיר מיום 22.4.2017 העריך שירות המבחן באופן חד-משמעי כי אשתו של העורר אינה מתאימה למשימת הפיקוח בהתחשב בחומרת העבירות ובקרבתה מדרגה ראשונה לעורר ולמתלוננת, וכן נוכח העובדה שעל פי המתואר בכתב האישום נכשלה לכאורה בהצבת גבולות לעורר. איני סבורה כי יש באישור הבנים כמפקחים לצורך ליווי מחוץ לבית כדי להשליך על אמם, מה גם שאישורם כמפקחים הוא מוגבל ונעשה מטעמים מעשיים ובניגוד להמלצת שירות המבחן.

23. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ז בטבת התשע"ח (3.1.2018).

ש ו פ ט ת